

Рецензия

на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен
“доктор”

Тема:

**Въздействие на специализирана кинезитерапия върху физическото
развитие и двигателната активност
при деца с детска церебрална парализа**

Автор: **Маргарита Валериева Аврамова**, асистент, Югозападен университет „Неофит Рилски“, гр. Благоевград

Автор:

Маргарита Валериева Аврамова е асистент в катедра “Кинезитерапия” на Югозападен университет „Неофит Рилски“. В катедрата работи от 2 години. Научните ѝ интереси са в областта на кинезитерапия в педиатрията.

Публикувала е 4 статии по проблемите на дисертационния труд. Участник е в 2 научни конференции - 18 и 19 Научна конференция на ФОЗЗГС, Югозападен университет „Неофит Рилски“.

Актуалност:

Ограничени са проучванията у нас върху възможностите за въздействие на кинезитерапията, като самостоятелен физикален фактор, при деца с детска церебрална парализа (ДЦП). Известни са неголям брой чужди несистемни изследвания по проблема.

Изследването допринася за изясняване на мястото и значението на кинезитерапията в комплексния терапевтичен подход при деца с ДЦП.

Тази информация освен теоретично има и сериозно практическо значение за кинезитерапията и неврорехабилитацията.

Структура на дисертационния труд:

Дисертационният труд е представен в обем от 146 машинописни страници и включва 73 таблици, 33 графики и 4 приложения. Литературната справка обхваща 159 източника (36 на кирилица и 123 на латиница). Авторите са цитирани коректно.

Структурата следва традиционните форми на изложение: литературен обзор, цел и задачи, контингент и методики на проучването, собствени резултати и тяхното обсъждане, изводи. Текстът е издържан езиково.

Авторът е запознат с литературата по въпроса, което личи от направения обзор. В клиничната му част са цитирани няколко български автори и не е направен критичен анализ на представените данни. Посочени са някои наши и чужди публикации, свързани с възможностите за въздействие на кинезитерапията при ДЦП, но също липсва сравнителен анализ на кинезитерапевтичното въздействие. Българският опит не е проучен достатъчно.

Приблизително 30% от литературата е публикувана през последните 10 години. Авторът правилно подчертава значението на кинезитерапията като важен терапевтичен подход.

Цел и задачи:

Целта е правилно формулирана, а конкретните задачи би трябвало основно да са насочени към проучване на ефекта от приложеното лечение, а не по принцип според организацията на проучването.

Организация, контингент и методики на проучването:

Организацията на проучването е правилна. Изследвани са 60 деца с ДЦП, от които 30 са включени в експерименталната група и 30 – в контролната група. Не е посочена представителната извадка за общия брой лекувани деца с ДЦП в Дневните центрове, така че да се прецени оптимален ли е броят на включените деца в проучването. Подборът на болните е непреднамерен, но не става ясно въз основа на какви критерии е извършен. Същото важи и за формирането на групите.

Макар и отнемачи много време, изследванията са проведени при стандартни условия и е приложен стандартен подход към обработката и интерпретацията на резултатите. Използваните методики на изследване са подходящи за приложение при централни увреди. Относно модифицираните тестове за глобална моторика липсва автор, от което не става ясно дали са верифицирани.

Приложените кинезитерапевтични методики на експерименталната група (специализирана кинезитерапевтична методика) и на контролната група (класическа кинезитерапевтична методика) са ясно представени. Не съм съгласна с твърдението, че метода на Перфети и Доман-Делакато не са разпознати в България. Тези методики са част от съвременната неврорехабилитация и са представени в редица наши учебници и публикации.

Подход в интерпретацията и анализа на собствените резултати:

Собствените резултати са коментирани коректно, но анализа и интерпретацията са оскъдни (7 страници). Не са проведени сравнения с данни на наши и чужди автори. Някои статистически таблици са поставени директно в дисертационния труд без да са преобразувани в информативни за проучването такива. Наименованието на таблиците и

фигурите е според метода на изследване, а не според изследвания показател, чиито данни са обективизирани.

В края на лечението се установява значимо подобрене при експерименталната група, в сравнение с контролната група болни по отношение на: обема на движение на долните крайници, спастичността и глобалната моторика.

Изводи:

Приемам направените изводи за достоверни. Като за най-съществено смятам становището, че специализираната кинезитерапия оказва положителен ефект в дългосрочен план по отношение на обема на движение, мускулната спастичност и двигателната активност на деца с ДЦП. В тази аспект на целенасоченост на въздействието на апробираните методики би могло да се формулират още няколко извода с аргументация на техния ефект.

Критични бележки:

От целта на кинезитерапията да се премахне „качество на живот“, тъй като не е изследвано.

Графиките не би трябвало да повтарят данните от таблиците.

Литературните източници в библиографията да се опишат коректно (стандартно описание на публикации и на учебници, както е във всички научни издания).

Приноси на дисертационния труд:

1. Проведено е проспективно проучване за въздействието на кинезитерапията при деца с ДЦП.
2. Създаден е специализиран кинезитерапевтичен подход за лечение на деца с ДЦП.

3. Проучено е комплексното въздействие на специализирана кинезитерапевтична програма върху физическото развитие, спастичността, обема на движение и глобалната методика.
4. Проучването разкрива, че терапевтичният ефект на класическата кинезитерапия е краткотраен и бързопреходен. За постигане на трайни лечебни резултати при деца с ДЦП е необходимо продължително използване на специализиран кинезитерапевтичен подход.

Заключение:

Дисертационното проучване е актуално. Превъзхожда подобни проучвания на чужди автори с комплексния си характер, продължителността на проследеното въздействие и оригиналността на приложената специализирана кинезитерапевтична методика. Предоставя информация с теоретичен и приложен характер, която има значение за кинезитерапевтичната и педиатричната практика. Докторантката е проявила способности да открива актуална проблематика, да организира и интерпретира научни изследвания.

Смятам, че въпреки направените критични бележки, дисертационният труд като цяло отговаря на изискванията и си позволявам да предложа на уважаемите членове на научното жури при Югозападен университет „Неофит Рилски“ да дадат положителен вот на Маргарита Аврамова за присъждане на образователна и научна степен „доктор“.

София, 20. 06. 2019 г.

Рецензент:

/проф. Даниела Любенова, доктор/